

Κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ κλινικής εκτίμησης, παρέμβασης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της παρέμβασης

Αργυροπούλου, Μαρία Ιωάννα,
Κλινικός Ψυχολόγος, MSc, Ph.D. -Ψυχοθεραπεύτρια
Γνωσιακής / Συμπεριφοριστικής κατεύθυνσης
gmargirop@gmail.com, www.argiropoulou.gr

Αξιολόγηση βασισμένη στη Λειτουργική Ανάλυση της Συμπεριφοράς (Α.Λ.Α.Σ.)

Πρόκειται για μια συλλογή τεχνικών & στρατηγικών για τη διάγνωση & τη διερεύνηση των παρεμβάσεων οι οποίες προορίζονται να επιλύσουν την προβληματική συμπεριφορά

Αξιολόγηση βασισμένη στη Λειτουργική Ανάλυση της Συμπεριφοράς (Α.Λ.Α.Σ.)

- Γίνεται μια εμπειριστατωμένη συλλογή πληροφοριών που σχετίζονται με το πρόβλημα στοχεύοντας στη διάγνωση των πολλαπλών αιτιών ή λειτουργιών της συμπεριφοράς ενός ατόμου (τι κερδίζει, το χάνει, κίνητρα κάτω από το σύμπτωμα).
- Βασίζεται στη Λειτουργική Ψυχολογία και το κίνημα του λειτουργισμού, ο οποίος επικεντρώνεται στα αίτια & στην πρόβλεψη της συμπεριφοράς (μέλλον), σε αντίθεση με τον δομισμό, που επικεντρωνόταν στην περιγραφή της

Απαραίτητες αξιόπιστες πληροφορίες για τη δημιουργία θεραπευτικού προγράμματος

- Πληροφορίες για την εξωτερικευμένη συμπεριφορά, τις γνωστικές ικανότητες και τα συναισθήματα των παιδιών όπως και των γονέων τους σχετικά με την προβληματική συμπεριφορά.
- Πληροφορίες από τα ταξινομικά συστήματα ψυχικών διαταραχών, π.χ. το ICD-10 ή το DSM-V.
- Πληροφορίες σχετικά με την πραγμάτωση βασικών ψυχολογικών αναγκών του παιδιού και των επιδιώξεων ή των επιθυμιών του.
- Πληροφορίες σχετικά με το εύρος του κινήτρου για αλλαγή.
- Πληροφορίες από το κοινωνικό σύστημα, όπου ζει το παιδί
- Πληροφορίες γύρω από τις πηγές πλήρωσης αναγκών
- Πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργική ανάλυση της συμπεριφοράς (SORCK).

μοντέλο SORCK

- Οι πληροφορίες εντάσσονται σε ένα λειτουργικό πλαίσιο αλληλοσυσχετίσεων που οδηγεί όχι μόνο στην απαραίτητη ανάλυση συμπεριφοράς – το λεγόμενο μοντέλο SORCK – αλλά λαμβάνονται υπόψη και άλλες παράμετροι, βασικοί για την ερμηνεία και τελική διατύπωση του θεραπευτικού προγράμματος
- Μπορεί να δώσει αξιόπιστα στοιχεία της πολυεπίπεδης οικογενειακής δυναμικής, στην οποία βρίσκονται οι πιθανές «αιτίες» της προβληματικής συμπεριφοράς του παιδιού αλλά και οι δυνατότητες βελτίωσής του.

Εφαρμογή της Α.Λ.Α.Σ. στα πλαίσια της πρώιμης παρέμβασης

- Αξιολογεί κάθε προβληματική συμπεριφορά
- Χρησιμεύει στην επαναξιολόγηση των παιδιών με προβληματική συμπεριφορά (πρόοδος ειδικής αγωγής)
- Παρέμβαση πριν την παραπομπή σε ειδικό
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από βρεφονηπιοκόμο στη τάξη στοχεύοντας στη κατανόηση της λειτουργίας & των αιτιών της συμπεριφοράς των νηπίων
-
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διεπιστημονική ομάδα (σχολικός ψυχολόγος, ειδικός παιδαγωγός, λογοπεδικός, διευθυντής, γονιός)

Βήματα Α.Λ.Α.Σ

Απόφαση διεπιστημονικής ομάδας για το ποιες πληροφορίες θα συλλέξει, συμφωνία σχετικά με το ποιες συμπεριφορές είναι πιο ακατάλληλες & διασπαστικές

Λεπτομερής ορισμός & προσεκτική και αντικειμενική παρατήρηση της συμπεριφοράς, σκέψεις & υποθέσεις αναφορικά με πολλαπλές αιτίες της συμπεριφοράς.
Διαφοροποίηση καταλληλότητας συμπεριφορών με ίδια λειτουργία

Συνυπολογισμός συναισθηματικών & νοητικών-γνωστικών παραγόντων που επηρεάζουν την συμπεριφορά του παιδιού

Παράγοντες που συντελούν στην κατανόηση της λειτουργίας της προβληματικής συμπεριφοράς

- Άμεσοι παράγοντες (π.χ. αποφυγή έργου)
- Έμμεσοι παράγοντες (π.χ. οικογενειακές συγκρούσεις)
- Οργανικοί παράγοντες (π.χ. κατάθλιψη)
- Ενδοψυχικοί παράγοντες (π.χ. αρνητικές σκέψεις/ συναισθήματα)
- Ικανότητα συναισθηματικής ρύθμισης
- Γνωστικές παραπαιήσεις
- Περιβαλλοντική ενίσχυση προβληματικής συμπεριφοράς
- Ενίσχυση συμπεριφοράς από πρότυπο
- Ανάγκη επικοινωνίας νηπίου
- Χαρακτηριστικά αναλυτικού προγράμματος
- Διδακτικό περιβάλλον τάξης

Σχέδιο παρέμβασης για προβληματική συμπεριφορά

Στάδια

- Πώς θα εφαρμοστεί το σχέδιο
- Ποιος θα επιβλέπει την εφαρμογή
- Παρακολούθηση εξέλιξης σχεδίου & αξιολόγηση επιτυχίας
- Τροποποίηση σχεδίου αν χρειάζεται, αναζήτηση αιτιών αποτυχίας

Συλλογή – Διαγνωστική πληροφοριών του Π.Σ.Ε.

- Ανίχνευση (screening) αιτημάτων και προσδοκιών του παιδιού και των γονέων.
- Παρατήρηση
- Συνέντευξη
- Ερωτηματολόγια
- Προβολικές δοκιμασίες
- Ψυχολογικά τεστ
- Ζωγραφιές/ παιχνίδι (Προσαρμογή δημοφιλών παιχνιδιών, πλαστελίνη, πυλός, χαρτοκοπτική, χειροτεχνία, λογισμικό για Η.Υ. , χρήση διαδικτύου)

παρατήρηση

Κλινική παρατήρηση παιδιού

- η άμεση παρατήρησή του στο χώρο του ιατρείου μπορεί να μην επιβεβαιώσει τα όσα αναφέρουν οι γονείς και οι νηπιαγωγοί, η έκθεση του παιδιού σε μη γνώριμο περιβάλλον είναι δυνατόν να «καταπιέσει» παροδικά την εκδήλωση των συμπτωμάτων του.
- Παρατήρηση στο φυσικό περιβάλλον (στο σπίτι ή/ και στο νηπιαγωγείο).

Άμεση αξιολόγηση: παρατήρηση & περιγραφή περιβαλλοντικών παραγόντων

- Τι προηγείται και τι έπεται της προβληματικής συμπεριφοράς;
- Λεπτομερής περιγραφή συμπεριφοράς

Άμεση παρατήρηση συμπεριφοράς

- Το αντικείμενο παρατήρησης-συμπεριφορά στόχος
- Το υποκείμενο παρατήρησης- άτομο/ άτομα

Κανόνες δειγματοληψίας

- Ad libitum sampling: δεν υπάρχουν συστηματικοί περιορισμοί ως προς το τι και πότε καταγράφεται-προκαταρκτική παρατήρηση/ παρατήρηση σπάνιων ή σημαντικών γεγονότων
- Focal sampling: παρατήρηση ενός ατόμου (δυάδας ή ομάδας) για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και καταγραφή της συμπεριφοράς –στόχου ή μιας σειράς συμπεριφορών
- Scan sampling: η ομάδα ατόμων ερευνάται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και η συμπεριφορά κάθε ατόμου καταγράφεται σε εκείνη τη χρονική στιγμή

Κανόνες καταγραφής

- Συνεχής καταγραφή: προσδιορίζεται η χρονική στιγμή της έναρξης και λήξης της συμπεριφοράς
- Χρονική δειγματοληψία: Η περίοδος παρατήρησης διαιρείται σε μικρές χρονικές περιόδους που ονομάζονται δείγματα διαστημάτων. Η αρχή και το τέλος κάθε δείγματος διαστήματος αντιστοιχεί στο σημείο του δείγματος

- Μερική καταγραφή διαστήματος: ο παρατηρητής καταγράφει αν η συμπεριφορά- στόχος εμφανίστηκε η όχι σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος
- Ολική καταγραφή διαστήματος: η συμπεριφορά στόχος καταγράφεται μόνο στη περίπτωση που ήταν παρούσα καθ' όλη τη διάρκεια του διαστήματος

Μέθοδοι συλλογής δεδομένων

- Η καταμέτρηση της συχνότητας της συμπεριφοράς
- Η καταμέτρηση της διάρκειας της συμπεριφοράς
- Η περιγραφή μιας συνηθισμένης μέρας στη ζωή του παιδιού και της οικογένειας

Όνομα παιδιού:

Παρατηρητής

Ημερομηνία

Ώρα

Δραστηριότητα

Πλαίσιο συμβάντος

Τι προηγήθηκε της προβληματικής συμπεριφοράς;

Ακριβής περιγραφή της προβληματικής συμπεριφοράς/ων

Συνέπειες/ Τι ακολούθησε την προβληματική συμπεριφορά;

Σχόλια/ Άλλες παρατηρήσεις:

Έντυπο καταγραφής συμπεριφοράς

Ώρα Ημέρες

ΔΕΥ ΤΡΙ ΤΕΤ ΠΕΜ ΠΑΡ ΣΑΒ ΚΥΡ

9:00

9:05

9:10

9:15

9:20

9:25

9:30

*συγκέντρωση

**Μερική διάσπαση

***Ολική διάσπαση

Έντυπο παρατήρησης κατηγοριών συμπεριφοράς

Έμμεση διάγνωση

- Δομημένα ερωτηματολόγια: αυτοσχέδια
- Σε ποια περιβάλλοντα δεν παρουσιάζεται η συμπεριφορά
- Ποια άτομα παρευρίσκονται όταν παρουσιάζεται αυτή η συμπεριφορά;
- Τι συμβαίνει ακριβώς πριν την εκδήλωση της συμπεριφοράς
- Τι συμβαίνει αμέσως μετά;
- Ποια αποδεκτή συμπεριφορά του παιδιού μπορεί να αντικαταστήσει την προβληματική;

κλινική συνέντευξη

- εξελικτικό και ιατρικό ιστορικό του παιδιού
- προσαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία/ προσχολική αγωγή,
- δομή και η λειτουργία της οικογένειας,
- ποιότητα των ενδο-οικογενειακών σχέσεων και γονικές πρακτικές διαπαιδαγώγησης

Η συνέντευξη με το παιδί

- Αξιολόγηση επιμέρους τομέων της ανάπτυξης/ επικέντρωση στον τρόπο με τον οποίο το παιδί αντιλαμβάνεται τυχόν δυσκολίες του.
- Προσαρμογή δομής, περιεχομένου και διάρκειας ανάλογα με το αναπτυξιακό στάδιο του παιδιού.
- Στην προσχολική ηλικία περισσότερη έμφαση στην παρατήρηση του παιδιού κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού και στην παρατήρηση της αλληλεπίδρασης γονέα-παιδιού.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Ερωτηματολόγια

- Αξιολόγηση νοητικών ικανοτήτων
- Αξιολόγηση ή ανάλυση της συμπεριφοράς
- Αξιολόγηση της προσωπικότητας
- Αξιολόγηση της ψυχοπαθολογίας

γενικά ερωτηματολόγια για την ανίχνευση της ψυχοπαθολογίας σε παιδιά μικρής ηλικίας

- Child Behaviour Checklist – CBCL/4-12 (Achenbach & Edelbrock, 1983), -σταθμισμένο , αλλά όχι για την ηλικία 4-5 ετών,
- CBCL/2-3 (Achenbach 1992) για μικρά παιδιά, 2 έως 3 ετών
- Ερωτηματολόγιο Δυνατοτήτων και Δυσκολιών (Strengths and Difficulties Questionnaire -SDQ: Goodman, 1997),
- Behaviour Checklist (CBCL – Richman, 1977) για γονείς και το Preschool Behaviour Questionnaire (PBCL – McGuire & Richman, 1986) για νηπιαγωγούς,
- Early Childhood Symptom Inventory (ECI-4; Gadow & Sprafkin, 1998), κατά DSM-IV.

Αξιολόγηση νοητικού δυναμικού

Σε περιπτώσεις υποψίας ψυχοκινητικής καθυστέρησης- εκτίμηση του νοητικού δυναμικού

- Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence-Revised (WPPSI-R: Wechsler, 1990) για παιδιά από 3 ετών έως 7 ετών και 3 μηνών,
- Bayley Scales of Infant Development (BSID-II: Bayley, 1993), που καλύπτει τη χρονική περίοδο από ενός μηνός έως 3 ½ ετών,
- McCarthy Scales of Children's Abilities (McCarthy, 1972) για παιδιά από 2 ½ έως 8 ½ ετών

Αξιολόγηση νοητικού δυναμικού

Παρατήρηση της ικανότητας συγκέντρωσης του παιδιού, των στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων & της αντίδρασής του στην ενθάρρυνση και στην επιβράβευση.

- Νευροψυχολογική δοκιμασία για παιδιά προσχολικής ηλικίας (NEPSY; Korkman et al., 1998)- σύγχρονο εργαλείο αξιολόγησης ανασταλτικού ελέγχου, αυτορρύθμισης, επαγρύπνησης, επιλεκτικής και συστηματικής προσοχής, μνήμης & προγραμματισμού

Η ανάπτυξη κατάλληλων δοκιμασιών για την εκτίμηση των επί μέρους εκτελεστικών λειτουργιών στην προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία (< 9 ετών) βρίσκεται ακόμη σε πειραματικό στάδιο.

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

- Ποιες είναι οι πιθανές λειτουργίες της συμπεριφοράς;
- Ποιες είναι οι γενικές συνθήκες κάτω από τις οποίες είναι λιγότερο ή περισσότερο δυνατό να εκδηλωθεί η συμπεριφορά;
- Πιθανές συνέπειες συμπεριφοράς
- Διατύπωση εναλλακτικών υποθέσεων
(π.χ. επιδίωξη προσοχής ή αποφυγή δύσκολης δραστηριότητας)

Λειτουργική ανάλυση της συμπεριφοράς (SORCK)

S = Ερέθισμα (Stimulus)

O = Παράγοντες του «Οργανισμού» (Organism)

R = Αντίδραση (Reaction)

C = Επιπτώσεις (Consequence)

K = Περιβάλλον (Contingency)

Παράγοντες του «Οργανισμού»:

- βιολογική, νευροψυχολογική κατάσταση,
- γνωσιακά σχήματα και πρότυπα απόδοσης αιτιών
- πλήρωση βασικών ψυχολογικών αναγκών
- υπερκείμενα σχέδια συμπεριφοράς
- επίπεδο ανάπτυξης και νόησης

Διαμόρφωση Περίπτωσης (Case Formulation) (ή τρόπος αντίληψης περίπτωσης -case conceptualisation)

1. Μια περιγραφή του παρόντος προβλήματος (ή των παρόντων προβλημάτων)
2. Μια ερμηνεία σχετικά με το γιατί και το πώς αυτά τα προβλήματα μπορεί να δημιουργήθηκαν
3. Μια ανάλυση των κύριων διαδικασιών διατήρησης που υποθέτουμε ότι συντηρούν το πρόβλημα

Τρόποι δόμησης της διατύπωσης περίπτωσης

- **Σύντομες** διατυπώσεις - τονίζουν τη σχέση μεταξύ δύο στοιχείων του κύκλου της ΓΣΘ (π.χ. τον εντοπισμό των γνωσιών και των συναισθηματικών αντιδράσεων που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο γεγονός)
- Ένα πιο περιεκτικό, **γενικό**, μοντέλο θα μπορούσε να βασίζεται στο γενικό γνωσιακό μοντέλο και να εστιάζεται είτε σε μία διατύπωση που αφορά τη **διατήρηση** (π.χ. γεγονός, σκέψεις, συναισθήματα, συμπεριφορά), είτε την **έναρξη** (π.χ. πρώιμες εμπειρίες, βασικές πεπτοιθήσεις, υποθέσεις, εκλυτικά γεγονότα, αυτόματες σκέψεις)
- Διατυπώσεις που εστιάζονται σε **συγκεκριμένα** προβλήματα, όπου οι πληροφορίες οργανώνονται γύρω από τις κύριες πλευρές που έχουν εντοπιστεί με βάση συγκεκριμένα θεωρητικά επεξηγηματικά μοντέλα

Το μοντέλο ανάλυσης της συμπεριφοράς ABC (Antecedents – Behavior – Consequences)

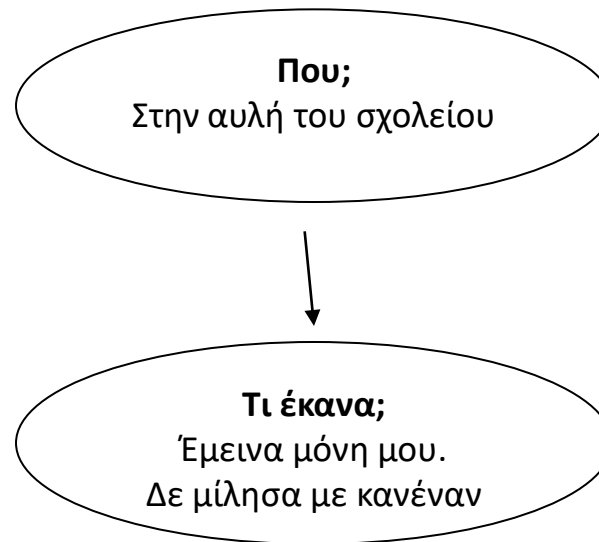
Προγενόμενα: <i>πού, πότε, με ποιον κλπ.</i>	Συμπεριφορά:	Συνέπειες: <i>Θετικές Αρνητικές Καμία συνέπεια</i>
Στο σπίτι, την ώρα του φαγητού	Σηκώνεται και τρέχει γύρω από το τραπέζι	Η μητέρα σηκώνεται και τον κυνηγάει

Η διατύπωση περίπτωσης που σχετίζεται με τη διατήρηση των προβλημάτων

- Η απλούστερη μορφή γενικών μοντέλων είναι η διατύπωση περίπτωσης που σχετίζεται με τη **διατήρηση** των προβλημάτων. Γίνεται προσπάθεια να συνδεθούν το εκλυτικό γεγονός ή η κατάσταση, οι σκέψεις, τα συναισθήματα και η συμπεριφορά .

- **Η Μαρία είναι λυπημένη και φοβισμένη**

Το πρώτο βήμα περιελάμβανε να περιγράψει η Μαρία τι συνέβη στην αυλή του παιδικού κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

- **Η σχέση μεταξύ του «Που;» και του «Τι έκανα;».**

Πως αισθάνομαι;
Λυπημένη,
απομονωμένη,
φοβισμένη

Τι σκέφτομαι;
Δεν αρέσω
στα άλλα παιδιά.
Κανείς δε θέλει
να παίξει μαζί μου

Που;
Στην αυλή του
παιδικού

Που;
Στην αυλή
του σχολείου

Τι σκέφτομαι;
Δεν αρέσω
στα άλλα παιδιά.
Κανείς δε θέλει να
παίξει μαζί μου

Τι κάνω;
Κάθομαι
μόνη μου.
Δε μιλάω σε
κανέναν

Πως αισθάνομαι;
Λυπημένη,
απομονωμένη,
φοβισμένη

Η διατύπωση περίπτωσης του Στέλιου

Ερέθισμα	Οργανισμός	Αντίδραση	Συνέπειες
Η μητέρα λέει στο Στέλιο να κλείσει τον Η.Υ. ή να αφήσει τον αδερφό του να παίξει σε αυτόν	ΔΕΠ-Υ, μαθησιακές δυσκολίες, απομονωμένος κοινωνικά, γονείς χρησιμοποιούν σωματικές τιμωρίες, οικονομικές και συζυγικές δυσκολίες, πατέρας «απών»	Συναισθηματικές νεύρα, θυμός, θλίψη Σωματικές Κοκκίνισμα στο πρόσωπο, σφίξιμο χεριών Συμπεριφορά Κρίση πείσματος, προκαλεί τη μητέρα (π.χ. ράβει ένα κουμπί στη μπλούζα της, τη δαγκώνει, τη χτυπάει)	Η μητέρα υποχωρεί, τον αφήνει να παίξει κι άλλο

Πιθανά εμπόδια

- Δυσκολία εντοπισμού των σκέψεων
- Δυσχέρεια διαχωρισμού των διαφορετικών επίπεδων των γνωσιών
- Δυσκολία συνδυασμού όλων των δεδομένων σε μια διατύπωση περίπτωσης
- Αμφιβολίες για την ορθότητα της διατύπωσης περίπτωσης
- Έλλειψη επαρκών πληροφοριών για την ολοκλήρωση της διατύπωσης

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Αξιοποίηση αξιολόγησης στο σχεδιασμό της παρέμβασης

Τροποποίηση μεταβλητών περιβάλλοντος και έλεγχος υποθέσεων

Η παρεμβάσεις περιλαμβάνουν:

- τροποποίηση του σχολικού περιβάλλοντος (αναλυτικό πρόγραμμα, μέθοδος διδασκαλίας),
- θετικές στρατηγικές (π.χ. έπαινος)
- ανάπτυξη δεξιοτήτων στο νηπίου ώστε να συμπεριφερθεί κατάλληλα
- Επικέντρωση στα αίτια και στο ίδιο το πρόβλημα
- Αύξηση αποδεκτών συμπεριφορών

Έλεγχος
πιστής
εφαρμογής
σχεδίου

Αλλαγές στη
συμπεριφορά
του νηπίου

Αξιολόγηση παρέμβασης

τροποποίηση της παρέμβασης όταν δεν αποδίδει

- Έλεγχος εγκυρότητας, αξιοπιστίας & πρακτικότητας δεδομένων παρατήρησης-συλλογή νέων
- Καταγραφή & τερματισμός προηγούμενων μη επιτυχημένων παρεμβάσεων
- Συνέχιση επιτυχημένων παρεμβάσεων
- Σχεδιασμός νέων

Συναισθηματικές δυσκολίες: Τι βοηθάει;

- Χτίσιμο δεξιοτήτων & παρεμβάσεις βασισμένες στις συνέπειες
- μελέτη προηγούμενων παρεμβάσεων
- Διαμεσολάβηση συνομηλίκων για αλλαγή προβληματικής συμπεριφοράς

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Βιωματική άσκηση

Ο Βασίλης είναι 5 ετών και φοιτά στο νηπιαγωγείο. Ζει στην Αθήνα με τους γονείς και τον μικρότερο αδερφό του, 3 ½ ετών. Πρόκειται για ένα παιδί το οποίο εμφανίζει προβλήματα συμπεριφοράς, τόσο στο σπίτι όσο και στο νηπιαγωγείο. Ειδικότερα, εμφανίζει κρίσεις πείσματος, περιοδική άρνηση να πάει στο νηπιαγωγείο και άρνηση να υπακούσει σε εντολές. Εκδηλώνει ακόμη σωματική και λεκτική επιθετικότητα προς τον αδερφό του (π.χ. τον βρίζει, τον χτυπάει).

Προγενόμενα πού, πότε, με ποιον κλπ	Συμπεριφορά	Συνέπειες Θετικές Αρνητικές Καμία συνέπεια

Προσπαθήστε να κάνετε την παραπάνω διατύπωση περίπτωσης. Ποιες ερωτήσεις θα απευθύνατε στη μητέρα;

Το μοντέλο ανάλυσης της συμπεριφοράς ABC (Antecedents – Behavior – Consequences)

Προγενόμενα: <i>πού, πότε, με ποιον κλπ.</i>	Συμπεριφορά:	Συνέπειες:
Η μητέρα λέει στο Βασίλη να κλείσει τον Η.Υ. ή να αφήσει τον αδερφό του να παίξει σε αυτόν	Κρίση πείσματος, προκαλεί τη μητέρα (π.χ. ράβει ένα κουμπί στη μπλούζα της, τη δαγκώνει, τη χτυπάει)	Η μητέρα υποχωρεί, τον αφήνει να παίξει κι άλλο
Γυρίζουν από το νηπιαγωγείο και ο Βασίλης ζητά να κάνουν στάση στο ψιλικατζίδικο να αγοράσει παιχνίδι, η μητέρα αρνείται	Αρνείται να επιστέψει στο σπίτι, κλαίει, μπαίνει στο ψιλικατζίδικο και παίρνει μόνος του ότι θέλει χωρίς να πληρώσει	Η μητέρα του αγοράζει αυτό που θέλει, τον παίρνει αγκαλιά για να γυρίσουν σπίτι
Η μητέρα ξυπνά το Στέλιο να πάνε νηπιοαγωγείο	αρνείται να πάει, φεύγει από τα χέρια της μητέρας και τρέχει με αποτέλεσμα να τον κυνηγά για να μην πεταχτεί απότομα στο δρόμο.	Μένει στο σπίτι με τη μητέρα